

21 . Fântânele | Comuna: Matei | Județ: Bistrița-Năsăud | Punct: La Gâța | Anul: 2011

Anul: 2011

Cod RAN: 33701.05

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Hallstatt, La Tène

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Ioana Chira, George Marinescu, Dan Lucian Vaida

Instituții: Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Muzeul Grăniceresc Năsăudean

Raport

Săpăturile arheologice s-au desfășurat în intervalul 25 iulie - 8 august 2011, finanțarea fiind asigurată de Complexul Muzeal Județean Bistrița-Năsăud. Obiectivul campaniei a constat în cercetarea și delimitarea necropolei celtice din acest punct, dar și descoperirea unor noi morminte scitice, după cel identificat în campania 2010 (M30). Au fost trasate 10 secțiuni paralele (S69-S78), orientate SV-NE, cu lungimi cuprinse între 15-30 m și lățimi de 1,5 și 2 m, cu martori de 0,5 m, rezultând o suprafață cercetată de cca. 600 m². În urma cercetărilor au fost identificate șase morminte scitice (M31-36), datate în sec. VI-V a.Chr., și două morminte celtice (M37-38), aparținând sec. III-II a.Chr.

M31 - mormânt de inhumație; forma gropii funerare nu a fost determinată; ad. de depunere: 1,35 m; scheletul întins pe spate cu brațele așezate pe bazin; orientare: E (capul) - V. În ce privește inventarul, au fost găsite doar două fragmente de fier, aparținând unor obiecte nedeterminate și un mic fragment ceramic.

M32 - mormânt de incineratie; groapă funerară de formă rotundă; ad. de depunere: 0,60 m. Nu au fost recuperate fragmente de oase umane incinerate.

Inventar: 1. Strachină lucrată cu mâna; 2. Cească tronconică lucrată cu mâna; 3. Căniță lucrată cu mâna; 4. Lamă cuțitaș din fier, aflată în strachină; 5. Oase de animal (ofranda alimentară), găsite de asemenea în strachină.

M33 - mormânt de incineratie; groapă funerară de formă rotundă; ad. de depunere: 0,60 m. Pachetul de oase umane arse a fost depus în partea de nord a gropii.

Inventar: 1. Cească cu toartă supraînălțată, lucrată cu mâna; 2. Văscior de formă cilindrică, lucrat cu mâna.

M34 - mormânt de inhumație; groapă funerară de formă ovală; ad. de depunere: 1,10 m; scheletul întins pe spate cu brațele pe lângă corp; orientare: V (capul) - E.

Inventar: 1. Vas bitronconic de mărime mijlocie, lucrat cu mâna; 2. Cească tronconică cu toarta supraînălțată, lucrată cu mâna, depusă pe vasul bitronconic; 3. Mărgea de chihlimbar, identificată în zona gâtului; 4. Lamă de cuțitaș din fier; 5. Oase animal (ofrandă alimentară).

M35 - mormânt de inhumație; groapă funerară de formă ovală; ad. de depunere: 1,10 m; scheletul întins pe spate cu brațele pe lângă corp; orientare: V (capul) - E. Parțial scheletul uman a fost găsit acoperit cu pietre, în special în zona bazinului.

Inventar: 1. Vas bitronconic de mărime mijlocie, lucrat cu mâna; 2. Cească tronconică cu toarta ușor supraînălțată, lucrată cu mâna; 3. Strachină lucrată cu mâna, cu buza trasă spre interior; 4. Cească tronconică, lucrată cu mâna, cu toarta ruptă din vechime; 5-6. Cercei din bronz, cu capetele conice, 7. oase de animal (ofranda alimentară).

M36 - mormânt de înmormântare; groapă funerară de formă dreptunghiulară; ad. de depunere: 1,40 m; oasele mâinilor și ale picioarelor dispuse neglijent; orientare: V (capul) - E.

Inventar: 1. Vas bitronconic de dimensiuni mari, lucrat cu mâna, prevăzut cu patru apucători în zona diametrului maxim; 2. Lamă cuțitaș fier, deșus peste ofranda alimentară; 3. Oase de animal (ofranda alimentară).

M37 - mormânt de incinerare; groapă funerară de formă aproximativ ovală; ad. de depunere: 0,50 m. Nu au fost recuperate fragmente de oase umane arse.

Inventar: 1. Vas lucrat la roată, aflat într-o stare de conservare extrem de precară - nerecuperat; 2. Brățară din bronz, cu capetele petrecute; 3. Bucată lemn carbonizat.

M38 - mormânt de înmormântare; groapă funerară de formă ovală; ad. de depunere: 0,60 m; scheletul a fost găsit în poziție întinsă cu brațele pe lângă corp, orientare: NV (capul) - SE.

Inventar: 1. Vas lucrat la roată (terină), aflat într-o stare de conservare precară - nerecuperat; 2. Văscior lucrat la roată, de dimensiuni mici, recuperat fragmentar; 3. Lanț de spadă din fier, prins la brâul înhumatului; 4. Fibulă mare din fier, identificată în zona pieptului; 5. Obiect din os perforat.

Materialul arheologic rezultat a intrat în patrimoniul Muzeului Grăniceresc Năsăudean, fiind parțial prezentat în noua expoziție de istorie, inaugurată la finele anului 2011. Obiectele care au avut nevoie de intervenția restauratorilor au trecut prin laboratoarele Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud. La muzeul din Năsăud se păstrează și documentația de șantier. Cercetările la Fântânele - „La Gâta” urmează să fie reluate, cu aceleași obiective, în vara anului 2012.

Informații suplimentare online

[Raportul 4714 din cronica.cimec.ro](http://raportul4714.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)